

Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1984

Rare and scarce birds in the Netherlands in 1984

KEES (C. J. G.) SCHARRINGA & JOKE E. WINKELMAN

Dit negende jaarverslag van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) geeft een overzicht van waarnemingen van zeldzame soorten in 1984 en van nagekomen gevallen uit eerdere jaren die vóór 1 maart 1986 bij de commissie zijn binnengekomen en behandeld. Bovendien zijn waarnemingen opgenomen van 19 soorten en één ondersoort die niet worden behandeld, maar waarvan publikatie zinvol lijkt ("registratie-soorten"; vgl. *Limosa* 55: 125).

In het verslagjaar 1984 werden door de commissie 171 gevallen behandeld, waarvan 68% werd aanvaard (1979-83 resp. 58, 63, 65, 58 en 57%). Vrijwel alle niet-aanvaarde waarnemingen waren naar de mening van de commissie onvoldoende beschreven om zekerheid te krijgen omtrent de determinatie. Het niet-aanvaard zijn van een waarneming moet niet worden opgevat als twijfel aan de determinatie, maar als onvoldoende overtuigingskracht van de beschrijving.

Voor doelstelling en werkwijze van de commissie alsmede voor beoordelingscriteria wordt verwezen naar Oreel & Osieck (1977), het jaarverslag 1978 (*Limosa* 53: 27-33) en van IJzendoorn & de Heer 1985. Naast archivering en beoordeling van nieuw binnengekomen gevallen houdt de commissie zich sinds eind 1982 ook bezig met een volledige herziening van de lijst van in Nederland vastgestelde soorten en gevallen. De eerste fase van deze herziening, waarin is nagegaan welke soorten op de Nederlandse Avifaunistische Lijst gehandhaafd kunnen worden, is voltooid (van IJzendoorn & de Heer 1985). De tweede fase, die de beoordeling van de afzonderlijke gevallen van de zeldzame soorten omvat, is vrijwel afgerond. De resultaten hiervan zijn nog niet verwerkt in de achter de betreffende soorten opgegeven aantallen in het overzicht van aanvaarde waarnemingen.

De samenstelling van de CDNA is sinds het vorige jaarverslag (*Limosa* 59: 15-24) niet gewijzigd. Sinds het beëindigen van het SOVON Atlasproject voor Winter- en Trekvogels worden de vergaderingen niet meer door een vertegenwoordiger van SOVON bijgewoond. Teneinde een actuele verslaggeving mogelijk te maken, wordt men verzocht nieuwe (en nog niet-inge-zonden) gevallen zo spoedig mogelijk in te zen-

den, bij voorkeur op CDNA-waarnemingsformulieren, die gratis verkrijgbaar zijn bij J. J. Blankert, Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden. Het inzendadres voor ingevulde formulieren is: D. J. Moerbeek, Meidoornlaan 5, 1901 BT Casticum.

Aanvaarde waarnemingen Accepted records

Soorten waarvan de waarnemingen niet door de commissie zijn behandeld ("registratie-soorten"), zijn voorzien van een sterretje (*). De getallen achter de soortnaam geven het minimum aantal vogels aan van de aanvaarde respectievelijk geregistreerde gevallen in de jaren 1900-68, 1969-83 en 1984. Voor een nadere toelichting bij de lijst van waarnemingen wordt verwezen naar het jaarverslag 1983 (*Limosa* 59: 15-24).

De volgende afkortingen zijn gebruikt:

Vrs Vogelringstation *ringing station*
ad adult
juv jeugdkleed *juvenile*
onv onvolwassen *immature*
z zingend *singing*

provincies *provinces*

D Drenthe
Fl Flevoland
Fr Friesland
Gld Gelderland
Gr Groningen
L Limburg
NB Noord-Brabant
NH Noord-Holland
O Overijssel
U Utrecht
ZH Zuid-Holland
Zld Zeeland

tijdschriften *journals*

DB *Dutch Birding*
L *Limosa*
Van *Vanellus*
Vj *het Vogeljaar*

IJsdruiker *Gavia immer* (51,57,3)

5-10.7 Texel NH (DB 6: 148, Vj 32: 220). 14.11-12.12 Borssele Zld (J. Walhout, A. Ova, B. Wattel). 24.11-29.12 Eemshaven Gr (K. H. & H. Koffijberg, W. de Ruiter).

1983 29.4 Camperduin NH (S. Lagerveld).

De waarneming van Texel betrof een adulte vogel in prachtkleed. Deze vogel werd later verzwakt aange- troffen op Terschelling en werd overgebracht naar een vogelopvangcentrum (*Dutch Birding* 6: 148).

Noordse Pijlstormvogel *Puffinus puffinus mauretanicus* (3,6,1)

15.9 Westkapelle Zld (A. Ovaa, H. P. Braam, R. van Ouwkerk).

Ralreiger *Ardeola ralloides* (16,14,3)

2.6 Nieuwe Statenzijl Gr (B. Voslamber, H. Bakker, F. Prak). 23-27.6 Zwartsluis O (J. Nap, F. de Kooijer, J. van Schellen). 14-30.8 Alblasserwaard ZH (J. W. de Roever, H. Gaasbeek; *DB* 6: 149).

Koereiger *Bubulcus ibis* (3,38,1)

18.11-8.12 Krommeniedijk NH (H. A. Brinkman; *Vj* 33: 142).

1982 9-31.5 Wormer- en Jisperveld NH (T. Damm, J. J. Spaargaren).

*Kleine Zilverreiger *Egretta garzetta* (33,128,8)

14.4 Burchtkamp Fl. 12,26.5 Oostvaardersplassen Fl. 31.5 Lutjebroek NH twee. 3.6 Verdrongen Land van Saeftinghe Zld. 5.6 Sleeuwijk NB. 11.6 Makkumer- waard Fr. 14.7-12.8, 15.9 Borssele Zld.

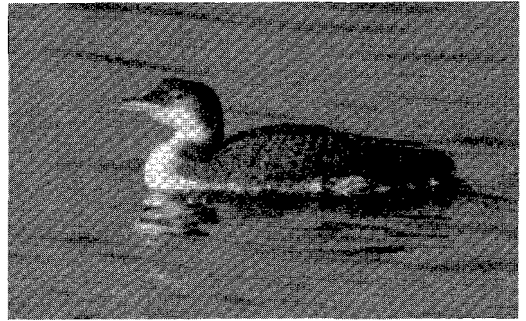
Grote Zilverreiger *Egretta alba* (26,57,5)

27.1-1.3 Middelburg Zld (A. Ovaa, J. Willemse e.a.). 30.9 Reimerswaal Zld (H. Potters). 6.10 Gouda ZH (P. & A. de Knijff). 29.10 Delft ZH (F. van Hoorn). 10-22.11 Eemshaven Gr (K. H. & H. Koffijberg, H. van Leeuwen).

*Zwarte Ooievaar *Ciconia nigra*

25.4 Hoogkerk Gr. 3.5 Wychen Gld. 13.5 Geleen L. 15.5 Dwingelose Heide D. 19, 20.5 Bergen NH. 20.5 Rips NB twee. 27.5 Geleen L. 31.5 Ankeveen NH →N. 1.6 Texel NH. 16.6 Elspeet Gld. 22.6 Terneuzen Zld. 30.7 Lage Mierde NB →W. Begin augustus Nijkerk Gld. 4.8 Eijsden L drie ad →N. 10.8 Maas- tricht L. 11.8 Renesse Zld. 12.8 Beekse Bergen NB. 14.8 Knardijk Fl. 17.8 Makkum Fr drie. 17.8 Castricum NH. 17.8 Muiderzand Fl twee ad. 19.8 Eerne- woude Fr. 19.8 Siddeburen Gr →ONO. 20.8 Noord- bergum Fr. 20.8 Westelbeers NB. 17-25.8 Knardijk Fl max. vijf. 23.8 Ameland Fr twee. 23.8 Wierum Fr vier. 23.8 Hantum Fr twee. 24.8 Stadskanaal Gr. 24.8 Dru- ten Gld ad. 25.8 Terwuppung Gr. 26.8 Schipluiden ZH. 28.8 Hoogezand Gr twee. 29.8-10.9 Zoetermeer ZH. 1.9 Boskoop ZH →W. 2.9 Amsterdamse Waterlei- dingduinen NH. 2.9 Utrecht U. 2-3.9 Hulkesteinse Bos Fl. 2-8.9 Vierhuizen Gr. 10.9 Roodeschool Gr. 13.9 Zoetermeer ZH. 18.9 Grijssloot Gr. 18.9 Hooge- zand Gr. 18- 22.9 Texel NH. 24.9 Minnertsga Fr. 30.9 Bonte Bok Fr. 1.10 Den Helder NH. 6.10 Joure Fr. 10.10 Nijkerk Gld. 27.10 Nijkerk Gld. 31.10 Nijkerk Gld.

1983 24.4 Polder de Rondehoep NH. 26.4 Knardijk Fl twee →OZO. 5.5 Fochteloërveen →NO. 5.6 Alblasserdam ZH. 8.7 Maasvlakte ZH. 7.8 Greven- bicht L onv. 9.8 Knardijk Fl ad. 12.8 Eijsden L →N. 13.8 Texel NH twee. 14.8 Terschelling Fr. 14.8 Texel NH. 14.8 Den Haag ZH. 14.8 Echt L onv. 15.8 Zuid-

IJsdruiker, 10 februari 1984, IJmuiden (Arnoud van den Berg). *Great Northern Diver Gavia immer*.

Kennemerland NH. 17-18.8 Castricum NH. 18.8 Terschelling Fr onv →W. 19.8 Schellinkhout NH ad →W. 19.8 Maasbracht L drie ad. 20.8 Westelbeers NB. 21.8 Hoogland U onv. 22.8 Texel NH. 23.8 Schoorl NH zes a zeven. 27.8 Texel NH →Z. 28.8 Texel NH. 30.8 Nijmegen Gld. 4.9 Pannerden Gld twee ad. 27.9 Cornwerd Fr →Z.

De vogel van 31 oktober 1984 werd op 17 juni 1984 als nestjong geringd te Vysoke Chvojno, Pardubice, Tsjechoslowakije.

Dwerggans *Anser erythropus* (41+,54,2)

1-15.12 Kievitslanden Fl ad (J. W. de Roever, Y. M. Samwel; *DB* 7: 31). 28-29.12 Goedereede ZH ad (R. W. Lekkerkerk, E. Opperman).

*Sneeuwgans *Anser caerulescens* (87,300,25)

29.1 De Peel NB. 11-18.2 Asten NB ad. 27.2 Luttel- geest Fl twee ad + onv. 22.3 Oostvaardersplassen Fl drie. 2.4 Utrecht U. 28.5 Lauwersmeer Gr ad. 1.6 Oostvaardersplassen Fl. 16.8 Het Zwin Zld. 30.10 Burgervlotbrug NH ad. 1.12 Werkendam NB. 8,9.12 Naardermeer NH drie ad + zeven onv. 22, 29.12 Lau- wersmeer Gr.

*Rotgans *Branta bernicla hrota* (47,413,18)

12.1 Wilhelminadorp Zld. 17.10 Terschelling Fr vier. 22.12 Eemshaven Gr twaalf. 28.12 Arnemuiden Zld.

Rotgans *Branta bernicla nigricans* (0,18,1)

26.12 Yerseke Zld (G. A. Davidse). 1983 24.1 Schiermonnikoog Fr (T. Boudewijn). 4.3 Ferwerd Fr (T. Boudewijn). 27.4 Ameland Fr (T. Boudewijn). 3.5 Holwerd Fr (T. Boudewijn). 3-9.5 Lauwersmeer Gr (T. Boudewijn). 15.12 Texel NH (T. Boudewijn).

*Roodhalsgans *Branta ruficollis* (81,211,15)

1-10.01 Polder de Rondehoep NH. 4.1-5.2, 10.4 Hip- polytushoef NH. 7.1 Anjum Fr. 12.1 Wilhelminadorp Zld. 22.1 Almere Fl. 18.2 Kats Zld ad. 20.2 Veerse Meer Zld. 25.2 Beerta Gr drie. 9-17.3 Den Helder NH ad. 22,25.3 Finsterwolde Gr. 1.4 Veerse Meer Zld. 10.4 Goes Zld. Half april-5.6 Texel NH. 8.12 Ver- drongen Land van Saeftinghe Zld ad.

Blauwvleugeltaling *Anas discors* (2,4,1)

8.9 Texel NH onv ♂ geschoten (via C. J. Smit & C. S. Roselaar).

Amerikaanse Kuifeend *Aythya collaris* (3,6,0)
1982 14-24.2 Andijk NH ♂ (E. J. van IJzendoorn e.a.).

*Witooogend *Aythya nyroca*
1.1-9.3 Delfzijl Gr. 29.1 Haren Gr. 20.2 IJmuiden NH. 22-26.3 Zaandam NH twee. April-juni Engbertsdijkveenen O ♂. 8.8 Bergum Fr. 21-31.10 Alkmaardermeer NH. 30.10- 6.11 Halfweg NH. 3.11 Pampushaven Fl ♂ onv. 13.12 Lelystad Fl.

[Harlekijneend *Histrionicus histrionicus* (0,1,0)
De vogel die in de winter 1982/83 in IJmuiden werd waargenomen (*L* 57: 20) was tot 28.3.83 aldaar aanwezig.]

*Zeearend *Haliaeetus albicilla* (? ,115,7)
Oostvaardersplassen 10, 19.2, 8.3, 17.3, 24.5 onv. 22.1 Amsterdamse Waterleidingduinen NH onv. 18.2 Maassluis ZH. 10,11.3 Veerse Meer Zld onv. 11.11 Maasvlakte ZH. 29-30.12 Kievitslanden Fl. 30.12 Lauwersmeer Gr.
1983 8.11, 14.12-22.2.84 Grevelingen ZH/Zld.

Steppenkiekendief *Circus macrourus* (16,2,1)
3-4.10 Bergen op Zoom NB (E. J. van IJzendoorn, J. J. Blankert; *DB* 7: 22-25).

Schreeuwarend *Aquila pomarina* (6,3,1)
15-20.11 Wassenaar ZH onv (K. Enten, J. J. van der Graaff; *DB* 8: 1-5).

*Roodpootvalk *Falco vespertinus* (81,280,18)
30.4 Oostvaardersdijk Fl ♂. 2.5 Oostvoorne ZH ♀. 4.5 Aarlanderveen ZH. 22.5 Oosterholt O. 27.5 Scheemda Gr →O. 27.5 Strabrechtse Heide NB twee. 30.5 Midwolda Gr. 30.5 Harderbroek Fl eerste-zomer ♂. 3.6 Holwierde Gr onv. 12.6 De Bilt U ♀ ad. 27.7 Bergen op Zoom NB ♂. 14.8 Landsmeer NH vier. 15.8 Hefshuizen Gr onv. 16.9 Harderbroek Fl eerste-zomer ♂ →ZW.

Klein Waterhoen *Porzana parva*
27.4 Leidschendam ZH (K. Hoogteijling; *DB* 6: 112).

Kleinst Waterhoen *Porzana pusilla*
3-5.7 Eernewoude Fr z (G. van Duin, E. Cousin, E. Wijmenga). 1983 19.8 Harderwijk Gld vondst juv (A. Schaftenaar; *DB* 6: 96-98).

Het geval van Eernewoude betreft het eerste geval dat gedocumenteerd werd door middel van een bandopname.

*Steltkluit *Himantopus himantopus*
24.7 Wolphaartsdijk Zld. c. 1.8 Utrecht U drie overvliegend. 9-24.8 Oostvaardersplassen Fl.

Griël *Burhinus oedicanus* (veel,16,2)
5.6 Nijkerk Gld (L. M. J. van den Bergh). 29.8 Oostvoorne ZH (H. Gaasbeek, K. J. Eigenhuis, P. Schrijvershof).

vorkstaartplevier *Glareola species* (0,1,1)
7.11 Lelystad Fl (D. Yates, D. Tutt e.a.).

Steppenvorkstaartplevier *Glareola nordmanni* (4,12,1)
17.8 Texel NH (K. Witt).

Steppenkievit *Chettusia gregaria* (3,13,1)
18.8 Oosterland Zld (R. Vermeijen, M. Verdonck; via H. Meeus).

Witstaartkievit *Chettusia leucura* (0,1,1)
10-16.7 Petten NH (A. de Gelder, C. Eijerman, J. van Groenigen; *L* 58: 33).

Amerikaanse Gestreepte Strandloper *Calidris melanotos* (5,15,4)
28.7-2.8 Harlingen Fr (J. Jukema). 19.8 Knardijk Fl (J. J. Bakhuizen, M. Huizinga, W. van der Waal). 9-11.9 IJzendoorn Gld (J. J. M. van Oostveen, M. Ross). 18.9 Vlieland Fr (R. Groenink, A. Winkelman).

Breedbekstrandloper *Limicola falcinellus* (23,29,1)
30.7 Lauwersmeer Gr (K. H. & H. Koffijberg).

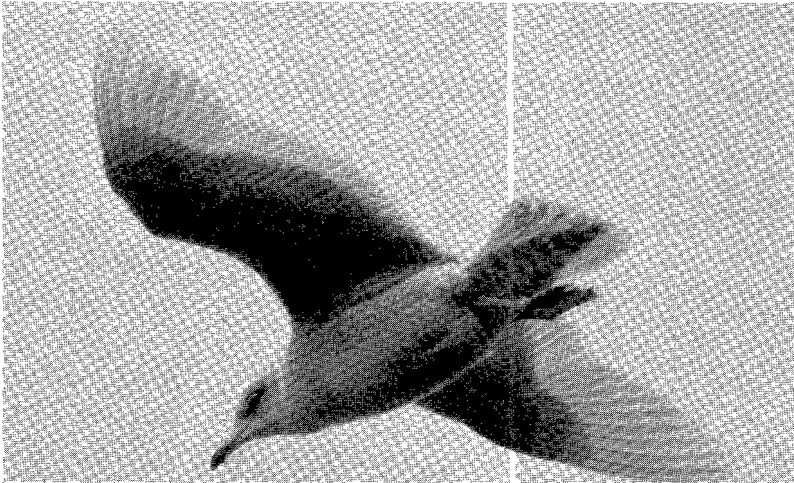
Poelsnip *Gallinago media*
25.8 Terschelling Fr (J. W. de Roever, C. J. Breek, R. Pop).

Poelruiter *Tringa stagnatilis* (19,49,1)
27.7-1.8 Eemshaven Gr (K. H. & H. Koffijberg).
1982 15.7 Lepelaarsplassen Fl twee (E. J. van IJzendoorn).
1983 1.4 Maasvlakte ZH (E. J. van IJzendoorn, R. Pop).

*Rosse Franjepoot *Phalaropus fulicarius*
21.1 Eemshaven Gr. 27.10 IJmuiden NH. 28.10 Camperduin NH. 30.10 IJmuiden NH. 18-30.11 IJmuiden NH. 26.11 Terschelling Fr. 9.12 IJmuiden NH.
1983 Derde week oktober Overschie ZH. Eind oktober-begin november IJmuiden NH.

Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus* (77,56,5)
8.9 Almere Fl onv (R. F. J. van Beusekom). 10.9 Katwijk NH ad (P. de Knijff, E. van de Burg). 20.10 Noordwijk ZH onv (J. van Dijk). 27.10 Westkapelle Zld twee ad (A. Ova, R. van Ouwkerk, J. Walhout).
1982 22.8 IJmuiden NH onv (E. J. van IJzendoorn).

*Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus*
Camperduin NH 4.4 ad →N. 22.4 eerste-winter + twee ad. 26.4 eerste-winter →N. 30.4 eerste-winter. 6.5 twee ad →Z. 13.5 eerste-winter →N. 15.7 ad.
Scheveningen ZH 1.1-19.2 ad. 13.3-2.4 ad. 11.4 tweede-winter. 18.4 twee ad. 21.4 →Z. 26.4 tweede-winter. 30.4 ad. 1.5 tweede-winter. 4.5 ad. 7.5 eerste-winter →N. 10.5 twee ad →N. 13.5 één →Z + vier →N. 15.5 eerste-winter →N. 16.5 ZH twee ad →N. 19.5 ad →Z. 1.7 ad →Z.
Overige plaatsen 14.1 Heemskerkerk NH eerste-winter. 3.4 Maasvlakte ZH twee. 8.4 Harderbroek Fl twee ad. 14.4 IJmuiden NH. 16.4 Slikken van Flakkee ZH eerste-zomer. 18.4 Utrecht U ad. 21.4 Den Helder NH ad →N. 23.4 Vlissingen Zld drie ad + twee tweede-zomer. 25.4 Knardijk Fl twee. 5.5 Meijndel ZH twee.

Kleine Burgemeester, eerste-winter, 4 januari 1984, IJmuiden (Arnoud van den Berg). *Iceland Gull* *Larus glaucoides*.

6.5 IJmuiden NH tweede-winter. 10.5 Cadzand Zld ad. 14.5 Amsterdam-Zuidoost NH ad. 31.5 Maasvlakte ZH eerste-winter. 4.6 Rittum Zld eerste-zomer + tweede-zomer. 2.7 Castricum NH eerste-zomer. 20.8 Arnemuider Zld onv. 4.10 Hoek van Holland ZH ad. 19.10 Texel NH ad.

1983 Camperduin NH 11.7 eerste-zomer →Z. 21.8 eerste-zomer →N. 2.10 onv →N.

Scheveningen ZH 2.8 eerste-zomer →Z. 4.8 ad →N. 28.8 ad. 5.9 eerste-zomer →Z. 12.9 eerste-zomer →Z. 24.9 eerste-zomer. 11.10 onv →Z. 19.10 onv →Z. 26.12 ad.

Overige plaatsen 28.3 Bloemendaal NH. 29.3 Maasvlakte ZH. 8.5 Maasvlakte ZH twee. 18.5 Oostvaardersplassen Fl.

*Vorkstaartmeeuw *Larus sabini*

19.5 Sloehaven Zld. 30.9 Monster ZH onv. 20.10 Camperduin NH onv. 20.10 Scheveningen ZH ad →Z. 23.11 Camperduin NH onv →N. 25.11 Camperduin NH onv →N. 25-26.11 IJmuiden NH onv.

1983 12.9 Camperduin NH onv →N. 22.9 Terschelling Fr twee onv →W. 13.10 IJmuiden NH. 28.11 Camperduin NH onv →Z.

Stormmeeuw *Larus canus heinei*

10.6 Harkema-Opeinde Fr vondst (J. de Jong; *Van* 38: 19).

Deze vogel werd op 4 juni 1981 als nestjong bij Taldom, 150 km ten noorden van Moskou (USSR), geringsd (Moskwa M 627 014). Het is het eerste bewezen geval van deze ondersoort in ons land. Een vleugel van dit exemplaar is opgenomen in de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam.

Geelpootmeeuw *Larus cachinnans*

Maart-augustus Maasvlakte ZH max. twee (*DB* 6: 74, 114, 271; *Vj* 32: 271). 24.6 Rittum Zld twee (*DB* 6: 114). 2.7 Borssele Zld (*Vj* 32: 271). 12.8 Kats Zld (*DB* 6: 151). 20.8 Vlissingen Zld (H. P. Braams). 15.12 Noordwijk ZH (J. van Dijk).

Kleine Burgemeester *Larus glaucoides* (16,23,3)

3.1-4.2 Lauwersoog Gr onv (K. Scholten; *DB* 6: 75).

13-16.1 Camperduin NH onv (S. Lagerveld, N. van der Ham, D. Vlucht). 4.2 Wijk aan Zee NH onv (H. J. Udding, J. Freijer).

1983 1.12 Zaandam NH onv (T. Damm).

*Grote Burgemeester *Larus hyperboreus*

Texel NH 20.3 tweede-winter →N, 14.10 tweede-winter, 1.12 eerste-winter →Z, 8.12 eerste-winter →Z.

Camperduin NH 11.2 eerste-winter →Z. 12-18.2 eerste-winter. 3.3 tweede-winter →Z. 11.4 tweede-winter →N. 13.9 ad →N + ad →Z. 13.10 eerste-winter →Z. 21.12 eerste-winter →Z.

IJmuiden NH 3.1 ad, 7.1 tweede-winter, 21.1 twee eerste-winter, 26.11.

Scheveningen ZH 3-19.1 eerste-winter. 4.1 ad →Z. 16-26.2 eerste-winter. 25.3 tweede-winter →Z. 21.12 eerste-winter →Z.

Overige plaatsen 4.1 Lauwersoog Gr eerste-winter. 19.1 Amsterdam-Noord NH. 1.2 Borssele Zld onv. 6.2 Krommenie NH. 1-26.2 Vlissingen Zld eerste-winter. 3.3 Goedereede ZH eerste-winter. 29.4 Noordwijk ZH tweede-winter →N. 1.5 Den Helder NH tweede-winter →W. 15.5 Den Helder NH onv →N. 26.10 Westkapelle Zld ad.

1983 Scheveningen ZH 8.7 eerste-zomer, 30.11 tweede-winter, 17.12 eerste-winter, 26-31.12 eerste-winter.

Overige plaatsen 14.1 IJmuiden NH eerste-winter. 5.7 Castricum NH eerste-zomer →N. 14.10 Westkapelle Zld ad →Z. 22.10, 19.11 Kornwerderzand Fr. 2.12 IJmuiden NH eerste-winter. 16.12 Amsterdam-Noord NH. 31.12 Camperduin NH eerste-winter →N.

Lachstern *Gelochelidon nilotica*

Juli-augustus Balgzand NH max. 20 (*DB* 6: 151). 14.8 Wieringermeer NH twee (P. C. Meijer, A. Roest).

*Reuzenstern *Sterna caspia*

28.4 Makkumerwaard Fr twee. 15.5 Den Helder NH ad. 1.6 Bergen aan Zee NH drie ad →N. 18-27.8 Oudemirdum Fr max. zeven. 25.8 Oostvaardersplassen Fl ad + juv. 1.9 Lelystad-Haven Fl ad + juv. 8.9 Piaam Fr twee. 9.9 Makkum Fr vier. 15.9 Oostvaar-

dersplassen Fl twee ad. 17-19.9 Steile Bank Fr ad + onv. 29.9 Noordwijk aan Zee ZH ad. 11.10 Makkumerwaard Fr.

1983 Scheveningen ZH →Z. 15.8 Texel NH twee. 28, 31.8 Steile Bank Fr max. acht.

Dougalls Stern *Sterna dougallii*

8.9 Vlissingen Zld ad (J. Walhout).

Witwangstern *Chlidonias hybridus* (196,58,0)

1983 7.10 Harlingen Fr onv (J. J. Brinkman, H. ter Haar e.a.).

Witvleugelstern *Chlidonias leucopterus* (32,169,13)

27.5 Lauwersmeer Gr (A. Ovaa, K. H. & H. Koffijberg). 17.7 Amsterdam NH (R. Bredebreke). 1.8 Lelystad-Haven Fl ringvangst (C. Schouten). 10-12.8 Lelystad Fl vijf ad + onv (A. Ovaa, R. van Ouwkerk, J. Walhout). 19.8 Oudemirdum Fr onv (K. Scholten). 29.8 Oudemirdum Fr onv (K. Scholten). 2.9 Oostvaardersplassen Fl ad + onv (F. Dorel, F. Cottaar, T. G. M. Eggenhuizen). 1977 5.7 Eemmeer Fl ad (P. & L. Bauwens).

1982 15-18.7 Oostvaardersplassen Fl twee ad (M. Platteeuw, E. Kiewiet, B. Voslamber). 23.7 Markermeer Fl ad (B. Voslamber).

*Kleine Alk *Alle alle*

20.1 Camperduin NH →N. 22.1 IJmuiden NH. 13.2 Den Helder NH twee. 8.7 Breskens Zld. 6.10 Camperduin NH →N. 20.10 Camperduin NH →N. 28.10 Eemshaven Gr. 20.11 Texel NH twee →Z. 20.11 Camperduin →N.

Vondsten 15.1 Scheveningen ZH, 10.2 Camperduin NH, 11.2 Ouddorp ZH, 11.2 Brouwersdam Zld, 18.2 IJmuiden NH.

1983 Camperduin NH 8.10 →N. 30.10 twee →N. 9.11 →N. 16.11 →N. 20.11 →N. 28.11.

Overige plaatsen 16.10 IJmuiden NH. 21.10 Vlieland Fr twee →W. 21.10 Schiermonnikoog Fr →W. 28.10 Schiermonnikoog Fr drie →W. 30.10 Eemshaven Gr. 30.10 Veere Zld. 2.11 IJmuiden NH. 27.11 Egmond NH →Z. 30.11 IJmuiden NH drie →Z.

Alpengierzwaluw *Apus melba* (3,12,1)

16.4 Schoonrewoerd U (W. Jongejans, M. Hekkert, A. Pin).

Bijeneter *Merops apiaster* (35,35,12)

11.6 Den Helder NH twaalf (J. Zijp). 11.6 Serooskerke Zld twaalf (A. Joose).

Deze beide waarnemingen hebben vrijwel zeker betrekking op dezelfde groep. De vogels bij Den Helder werden waargenomen omstreeks 13u00 (vliegend in zuidelijke richting); de vogels bij Serooskerke omstreeks 17u30.

*Hop *Upupa epops*

5.1 Voorst Gld. 3.4 Delft ZH. 19.4 Knardijk Fl. 23.4 Oosterbierum Fr. 23.4 Boornzwaag Fr. 29.4 Schiermonnikoog Fr. 4.5 Cadzand Zld. 6.5 Ameland Fr. 7.5 Ameland Fr. 16.5 Petten NH. 7.7 Stein L. 29.8 Schoorl NH. 17.10 Texel NH. 5.11 Voorst Gld.

In *Dutch Birding* (6: 115) wordt voor de periode 15.4-31.5 melding gemaakt van 22+ Hoppen.

Grote Pieper *Anthus novaeseelandiae* (? ,150,1)

15.11 Knardijk Fl (A. Schaftenaar, K. van Steenwijk). 1979 14.10 Vriezenveen O (J. H. Bekhuis).

Roodkeelpieper *Anthus cervinus* (12,28,2)

26.5 Blaricum NH (R. F. J. van Beusekom). 8.9 Lelystad Fl (A. Schaftenaar, H. van Steenwijk e.a.).

Citroenkwikstaart *Motacilla citreola* (0,0,1)

26.8-8.9 Castricum NH ringvangst (Vrs Castricum; DB 6: 123-130).

Het eerste geval van de Citroenkwikstaart in Nederland, een soort waarvan de dichtstbijzijnde broedgebieden in Noord- en Midden-Rusland liggen. Ook in Engeland (één) en Zweden (drie) werd de soort in 1984 waargenomen. In de periode 1966-84 was de soort in Groot-Brittannië zelfs een jaarlijkse gast; Zweden kent tot en met 1984 30 gevallen (*Br. Birds* 78: 566, *Vår Fågelvärld* 45: 67).

*Waterspreeuw *Cinclus cinclus* (84,105,8)

2.1-8.3 Amsterdamse Waterleidingduinen NH. 9.1 Jelum Fr. 12.2 Lieren Gld ringvangst ♂ ad. 15.4 De Steeg Gld. 16.4 Herkenbosch L. 24.8 Amsterdam-Noord NH. 14.10 Vijfhuizen NH. 28.10 Vollenhove O.

1982 11.2 Woudenberg U (vgl. *L* 57: 24).

1983 18.2 Amsterdamse Waterleidingduinen NH.

De vogel van Herkenbosch is gepubliceerd als Middeneuropese vorm *aquaticus* (*Dutch Birding* 6: 116); het zou het tweede geval van deze ondersoort zijn sinds 1950 (vgl. *Limosa* 55: 135, 57: 24). De vogel van de Amsterdamse Waterleidingduinen (1984) is opgegeven als Noordeuropese vorm *cinclus*; gezien de donkere buik moet ook de vogel te Woudenberg (1982) tot deze vorm worden gerekend (zie foto).

Noordse Nachtegaal *Luscinia luscinia* (1,13,1)

14.8 Lelystad Fl ringvangst (C. J. Breek, R. Leurs e.a.).

Waterspreeuw, 11 februari 1982, Woudenberg (Erwin van Laar). *Dipper* *Cinclus cinclus*.

Blauwborst *Luscinia svecica svecica*

19.5 Eemshaven Gr ♂ (K. H. & H. Koffijberg).
21.5 Den Haag ZH ♂ (W. Dijkstra). 10.6 Texel NH
♂ (F. J. Maas, J. J. Blankert, J. W. de Roever).

*Cettis Zanger *Cettia cetti* (1,191,1)

29.2 Oostvaardersplassen Fl.

Waaiersaarrietzanger *Cisticola juncidis* (0,79,1)

15.5 Dwingeloo D z (A. J. van Dijk).

Waterrietzanger *Acrocephalus paludicola* (? ,86,3)

5.5 Blaricum NH (R. F. J. van Beusekom). 11.8 Makkumer Zuidwaard Fr ringvangst twee (Vrs Menork).

Veldrietzanger *Acrocephalus agricola* (0,1,1)

13.10 Makkumer Zuidwaard Fr ringvangst (Vrs Menork; DB 7: 140-141, Van 37: 179-180).

1971 2.10 Mokkebank Fr ringvangst (J. Westhof; DB 7: 121-128).

Nieuwe soort voor Nederland. Naar aanleiding van de vangst in 1984 werd het geval uit 1971 nogmaals behandeld en alsnog aanvaard.

Brilgrasmus *Sylvia conspicillata* (0,0,1)

2.11 Ijmuiden NH (R. van Rossum, E. J. van IJzendoorn; DB 7: 85-93).

Nieuwe soort voor Nederland. De Brilgrasmus is in NW-Europa een bijzondere verschijning. In Groot-Brittannië waren er tot voor kort nog drie gevallen, maar twee ervan zijn na herziening weer ingetrokken (vermoedelijk waren het Baardgrasmussen) en van de derde is de herziening nog niet afgerond. Wel zeker is een vangst van een Brilgrasmus op Helgoland (BRD) in september 1965 (van IJzendoorn & van Rossum 1985).

Sperwergrasmus *Sylvia nisoria* (20,107,7)

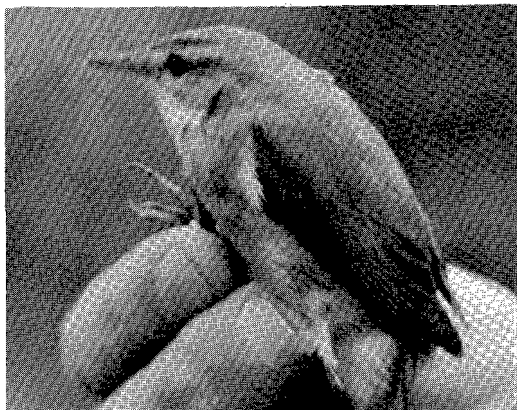
19.8 Almere-Haven Fl ringvangst (C. J. Breek). 21.8 Castricum NH ringvangst (Vrs Castricum). 27.8 Texel NH ad (F. J. Maas). 14.9 Wassenaarse Slag ZH ringvangst (Vrs De Beer). 20.9 IJsselmuiden O ringvangst (G. H. E. Smallegenbroek). 1.10 Westkapelle Zld onv (J. W. de Roever, R. de By, P. Knolle). 16.10 Oostvaardersplassen Fl ringvangst (J. B. Buker, B. J. Bol, E. M. Kraak).

Pallas Boszanger *Phylloscopus proregulus* (2,15,1)

1.11 Castricum NH ringvangst (Vrs Castricum).
1982 16.10 Castricum NH ringvangst (Vrs Castricum).

Bladkoninkje *Phylloscopus inornatus* (65,114,14)

24-26.9 Muiderzand Fl twee (R. F. J. van Beusekom e.a.). 28.9 Eemshaven Gr (K. H. & H. Koffijberg, H. C. van Leeuwen). 3.10 Amsterdam NH (T. Damm, J. J. Spaargaren). 3-4.10 Muiderzand NH twee (R. F. J. van Beusekom e.a.). 4.10 Eemshaven Gr (K. van Dijk, K. Borrius, A. van der Spoel). 14.10 Sint Maarten NH ringvangst (H. B. Posma). 15-16.10 Terschelling Fr (M. J. Swart, R. Steijger e.a.). 16.10 Schiermonnikoog Fr ringvangst (Vrs Vrije Universiteit). 16.10 Veluwemeer Fl ringvangst (B. van de Brink). 27.10 Avenhorn NH ringvangst (H. E. Fabritius, B. A. F. Muusers). 27.10 Amsterdamse Waterleidingdij-

Veldrietzanger, 13 oktober 1984, Makkumer Zuidwaard (Jan de Jong). *Paddyfield Warbler* *Acrocephalus agricola*.

nen NH (W. J. Hooijmans). 4.11 Westenschouwen Z ringvangst (Vrs Nebularia).

1982 De vogel van Delft (L 59: 22) was reeds op 7.12.1982 aanwezig.

*Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva* (? ,157,18)

22.5 Eemshaven Gr. 15.6-8.7 Oldenzaal O ♂ z. 16.9 Veenhuizen D. 16.9 Maasvlakte ZH. 17.23.9 Bloemendaal NH. 20.9 Schiedam ZH. 28.9 Vlieland Fr ringvangst. 28.9 Schaarsbergen Gld ringvangst. 29.9 Camperduin NH twee. 29.9 Kethel ZH. 29.9 Maasvlakte ZH. 3.10 Eemshaven Gr. 3.10 Vlieland Fr ringvangst. 4.10 Muiderzand NH. 15.10 Schiermonnikoog Fr ringvangst. 17.10 Texel NH. 26.10 Bakkum NH.

1983 8.6 Maasvlakte ZH.

Behalve de zingende vogel in Oldenzaal werd ook een zingend exemplaar in Bloemendaal NH in het voorjaar vastgesteld (*Dutch Birding* 6: 116). Precieze datums zijn de commissie niet bekend.

Taigaboombkruiper *Certhia familiaris* (5,89,1)

7.10 Ens Fl ringvangst (G. H. E. Smallegenbroek, J. A. F. Koridon, J. Nap).

Buidelmees *Remiz pendulinus* (12,113,15)

9.1 Eernewoude Fr nestvondst (E. Wijmenga, W. van der Meer). 18.7 Blocq van Kuffeler Fl ringvangst (K. Visser, C. Liebrechts). 28.7 Zwarte Meer Fl ringvangst (J. Nap). 2.9 Elburg Gl (ringvangst (B. van de Brink). 4.9 Zwarte Meer Fl ringvangst vier (J. Nap). 5.9 Schildmeer Gr zes (J. J. Blankert, M. Witvliet). 31.8 Zwarte Meer Fl ringvangst (J. Nap). 3.11 Makkumer Zuidwaard Fr ringvangst (Vrs Menork).

De vogel van 31 augustus werd op 27 oktober gecontroleerd door Vrs Menork op de Makkumer Zuidwaard.

Kleine Klapekster *Lanius minor* (12,18,1)

8.7 Texel NH (L. J. Dijkse).

Roodkopklauwier *Lanius senator* (? ,24,3)

5-12.6 Texel NH (J. Mulder; DB 6: 115, 116). 10.6 Engbertsdijkvenen O (J. H. Bekhuis). 4.10 Westkapelle Zld ad (J. Walhout).

1969 23.9 Drempt Gld vondst (via J. J. Smit).

***Notenkraker** *Nucifraga caryocatactes*
12.10 Stadskanaal Gr acht.

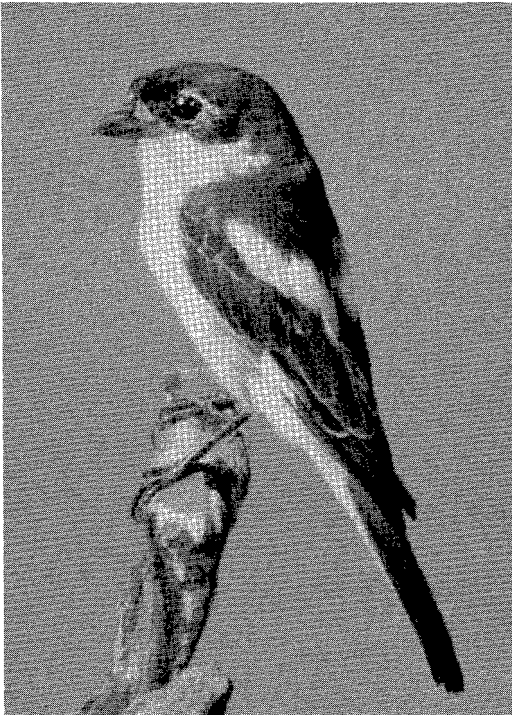
Rose Spreeuw *Sturnus roseus* (3,16,3)
25.5-1.6 Vlieland Fr (H. Kruisselbrink e.a.). 26.5-1.6
Venhuizen NH (H. Verhoeven, P. Pijffers, C. Visser).
3-9.6 Texel NH (J. W. de Roever; DB 6: 115,116).
1971 21.9 Vlieland Fr ad (H. Boonstra, W. Kikstra).

Witbandkruisbek *Loxia leucoptera* (5,2,2)
3.3. Doorwerth Gld ♂ (P. W. Schermerhorn, G.
Rozenboom). 9.4-5.5 Ansen D ♂ (P. Nuyten, J. W.
de Roever; DB 6: 116).

Roodmus *Carpodacus erythrinus* (3,15,1)
1-2.6 Texel NH z (R. Witte, F. J. Maas, A. J. Dijk-
sen).
1981 26.6 Hardenberg O z (L. Bot).

Bosgors *Emberiza rustica* (5,18,2)
6.10 Terschelling Fr (J. Jukema). 8.10 Terschelling Fr
(T. Luijendijk, J. W. de Roever e.a.).

Dwerggors *Emberiza pusilla* (22,?,3)
28.9 Terschelling Fr (J. Mulder, J. W. de Roever
e.a.). 4.10 Blocq van Kuffeler Fl ringvangst (K. Vis-
ser, C. Liebrechts). 12.10 IJmuiden NH (J. Mulder
e.a.).
1982 8-9.10 Terschelling Fr (P. de Knijff, K. J.
Eigenhuis e.a.).

Roodkopklauwier, vondst, Drempt, 23 september 1969
(Rijksinstituut voor Natuurbeheer). *Woodchat Shrike* *Lanius*
senator.

Niet aanvaarde waarnemingen Records not accepted

In de onderstaande lijst zijn alle waarnemingen opge-
nomen die om één van de volgende redenen niet zijn
aanvaard (zie ook inleiding):

- de waarneming werd ingestuurd zonder beschrij-
ving (in de lijst aangeduid met een *);
  - de waarneming was onvoldoende gedocumen-
teerd;
  - de waarneming had waarschijnlijk betrekking op
een andere soort;
  - de waarneming had met grote stelligheid betrek-
king op (een) uit gevangenschap ontsnapte vogel(s).
Van de waarnemingen is alleen de datum vermeld.
Soorten die niet op de Nederlandse Lijst voorkomen,
zijn aangeduid met hun wetenschappelijke naam.
- IJdsuiker 5.1, 1.12, 9-29.12. *Puffinus assimilis* 12.9.
Stormvogeltje 21.8. Dwerggans 29.1, 17.2, 22.2. Bril-
zeeëend 19.11. *Bucephala islandica* 4.5-11.6. Slangen-
arend 27.10. Steppenkiekendief 25.12. Steenarend
12.2. *Hieraaetus pennatus* 26.8. *Falco eleonorae* 14.10.
Kleinst Waterhoen 27.6. Vorkstaartplevier 12.6.
Amerikaanse Gestreepte Strandloper 24.6. Breedbek-
strandloper 9.5, 21.8. Poelsnip 5-6.9, 11.12. Poelruiter
25.4. Terek Ruiter 11.8, 28.9. Grote Franjepoot 18.2.
Kleinste Jager 27.10. Kleine Burgemeester 31.1, 4.4,
14-15.5. Lachstern 30.4. Witvleugelstern 16.7. Alpen-
gierzwaluw 19.6. Roodstuitzwaluw 13.9. Grote Pieper
15.8, 1.12. Gele Kwikstaart ondersoort *feldegg* 27.4.
Blauwstaart 17.12. Goudlijster 7.10. Bruine Lijster
26.11. Krekeltzanger 17.8. Waterrietzanger 26.4.
Braamsluiper ondersoort *blythii* zonder datum*. Sper-
wergasmus 15.9. Grauwe Fitis 15.9, 19.11*. Bladko-
ninkje 9.10, 18.11. Bruine Boszanger 16.9. Taiga-
boomkruiper 14.1, 27.9. *Pyrhocorax graculus* 26.12.
Witstuitbarmsijs 23.1, 10-12.3. Witbandkruisbek 7.3.
Emberiza cia 1.4. Bosgors zonder datum*.

1973 *Streptopelia orientalis* 14-18.11.

1978 Bladkoninkje 30.8-1.9, 27.9-6.10.

1980 Stormvogeltje 18.10. Bijeneter 16.8.

1981 IJdsuiker 23.4. Vale Lijster 25-28.12. Nau-
manns Lijster 20.12-8.1.82. Tijftjaf ondersoort *breh-
mii* 30.5.

1982 Vale Gier september. Grote Trap 14.5. Wit-
vleugelstern 15.7, 31.7. Krekeltzanger 5.5. Kleine
Spotvogel 20.5, 21.5. Taigaboomkruiper 8.10, 23.12*.
Roodmus 2.10*.

1983 Geelsnavelduiker 23.2. Kleine Burgemeester
2.2, 27.2, 26.3, 17.4. Lachstern 1.10. Zwarte Zeekoet
30.1. Grote Pieper 30.10. Roodborsttapuit ondersoort
maura 26.9*. *Acrocephalus dumetorum* 26.9*. Kleine
Spotvogel 11.8. Kleine Vliegenvanger broedgeval.
Witbandkruisbek 23.10.

Dankwoord Aanvullende gegevens werden verkre-
gen van R. D. Wassenaar, Vogeltrekstation (ringvang-
sten) en W. G. Vergoossen (Zwarte Ooievaar).

Summary

This annual report of the Dutch rarities committee lists records of rare and scarce birds in the Netherlands in 1984 together with some older ones. Species marked with an asterisk in the list of accepted records have not been considered by the committee. The three numbers in brackets after each species' name refer to the total numbers in 1900-68, 1969-83 and 1984, respectively.

Interesting records include: *Anas discors* (7th), *Chettusia leucura* (2nd), *Larus canus heinei* (1st), *Motacilla citreola* (1st), *Acrocephalus agricola* (1st, 2nd), *Sylvia conspicillata* (1st).

Translation of words used in the listing of records: ringvangst = trapped, vondst = found dead, één = one, twee = two, drie = three, vier = four, vijf = five, zes = six, zeven = seven, acht = eight, twaalf = twelve (see also list of abbreviations).

Literatuur

- VAN IJZENDOORN E. J. & DE HEER P. 1985. Herziening van de Nederlandse Avifaunistische Lijst. Limosa 58: 65-72.
- VAN IJZENDOORN E. J. & van Rossum R. 1985. Brilgrasmus te IJmuiden in november 1984. Dutch Birding 7: 85-93.
- OREEL G. J. & OSIECK E. R. 1977. Commissie voor de Nederlandse Avifauna: taak en werkwijze. Limosa 50: 137-144.

C. J. G. Scharringa, Trompenburg 15,
1852 CB Heiloo

J. E. Winkelman, Boomgaardweg 44,
3984 KK Odijk

Aanvaard voor opname 18 juli 1986

